

KABAŁA

Wbrew twierdzeniu niektórych, kabała nie jest wróżeniem z kart. Jest ezoteryczną i mistyczną tradycją judaizmu. To nauka o przymiotach Boga, porządku Wszechświata oraz przeznaczeniu istot ludzkich.

Nie sposób w kilku słowach streścić tradycję kabalistów, lecz postaram się możliwie krótko napisać o głównych aspektach kabały (głównie o Bogu i człowieku).

„[...] Objawiona, przekazywana przez wieki ścieżkami czujnej tradycji, zmieniała stopniowo mitologiczny i metafizyczny wyraz, by móc zadośćuczynić duchowym i kulturowym oczekiwaniom różnych epok i obszarów. Ta długa i powikłana historia nadała Kabale tak niezwykle bogactwo i różnorodność obrazów, że niewprawnemu oku mogą się one wydać dziwne, mroczne, czasem nawet pełne sprzeczności i fałszu.[...]”¹

BÓG

W kabale Bóg nazywa się AJIN, co po hebrajsku znaczy „nie coś”. Czyli Bóg jest nicością. AJIN SOF znaczy „bez końca” – On jest wszędzie.

AJIN SOF nie ma atrybutów ze względu na to iż te charakteryzują egzystencję, która jest skończona. Aktem wolnej woli Bóg wycofał się z absolutnego bytu. Rabiniczne stwierdzenie głosi: „miejszem Boga jest świat, ale świat nie jest miejscem Boga”.

W tekstach rabinicznych powtarza się również zdanie, że świat został stworzony z pomocą 10 boskich wypowiedzi. Są one znane pod nazwą sefira.

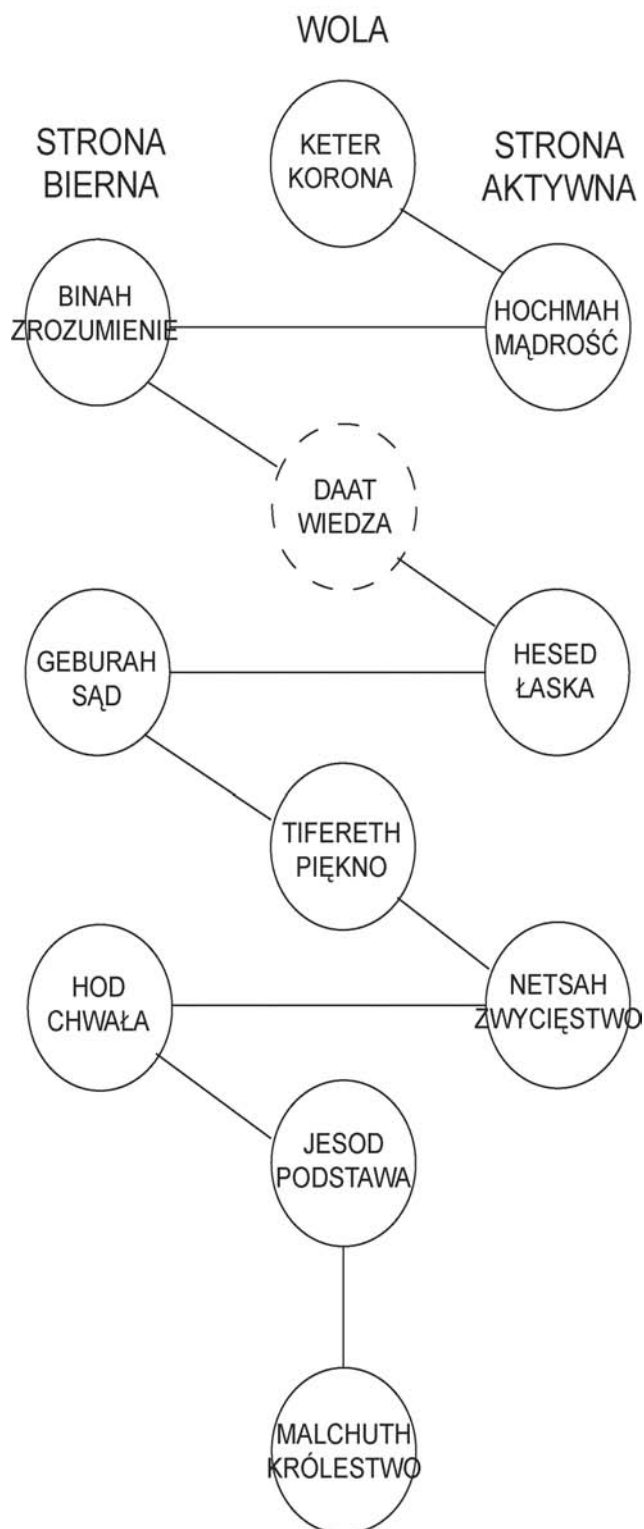
Mistycy przedstawiają je w postaci dziesięciu dłoni, dziesięciu oblicz, także dziesięciu szat Boga. Wszyscy zgadzają się co do tego, że:

„sefiry wyrażają boskie atrybuty, które utrzymują stworzenie od pierwszego momentu emanacji aż do momentu, gdy Bóg zechce unicestwić je wraz z pierwotną próżnią i znów obrócić w nicość”.²

Związki między sefirami regulowane są przez trzy boskie zasady: Elementarną Wolę, Łaskę i Surowość (Sprawiedliwość). Te trzy zasady układają dziesięć boskich atrybutów w pewien wzorec archetypów. Nazywa się go obrazem Boga (częściej występująca nazwa to Drzewo Życia). Przedstawione w Drzewie Życia relacje są podstawą całej egzystencji (Ryc. 1).

DZIESIĘĆ SEFIROT

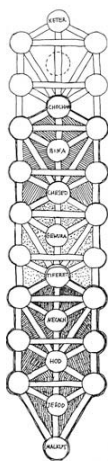
Każda z sefirot posiada specyficzną funkcję, ale jednocześnie stanowi część wszechogarniającej całości tworzonej przez wszystkie dziesięć sefirot. Razem stwarzają obiektywny świat, a także tworzą pierwszą istotę ludzką – Adama Kadmona.

Ryc. 1. Drzewo życia – Z' ev Ben Shimon Halevi – Kabała. Tradycja wiedzy tajemnej, wyd. polskie EWO, 1994 r.

Oto dziesięć sefirot w porządku, w jakim wylaniają się z Bóstwa:

1. *Kether* („Korona”) – jest wolą Stwórcy, poprzedzającą wszelkie stworzenie,
2. *Hochmah* („Mądrość”) – pierwotna męska zasada aktywności. Często nazywana „ojcem” pozostałych sefirot. To także plan całego stworzenia.
3. *Binah* („Rozumienie”) – jest pierwotną żeńską zasadą bierności.
4. *Hesed* („Łaska”) – Bóstwo wypromieniowuje ją na wszystkie strony, ogranicza ją jedynie Geburah.
5. *Geburah* („Sprawiedliwość”) – reprezentuje możliwość ograniczenia przez Boga jego nieskończonej łaski. Bez tej samoograniczającej funkcji istnienie świata nie byłoby możliwe.
6. *Tifereth* („Piękno”) – reprezentuje stan harmonii między sefirami. Odpowiada także stanowi świadomości obserwującej, która jest nad zwykłym umysłem.
7. *Netsah* („Zwycięstwo”) – ma być jednym z narzędzi sprawowania przez Boga rządów nad światem, drugim jest Hod. Jest rzeczywistością wszelkich kształtów, dźwięków, smaków i kolorów; stanowi podstawę artystycznego nauczania.
8. *Hod* („Chwała”) – to dziedzina wiedzy i królestwo archaniołów.
9. *Jesod* („Podstawa”) – siedziba aniołów.
10. *Malchuth* („Królestwo”) – to ostatnie oblicze Bóstwa i środek, dzięki któremu pozostałe sefiroty urzeczywistniają swój potencjał. Oznacza niezmaconą harmonię pomiędzy dziesięcioma sefirotami.

Ryc. 2. *atsiluth* – Z' ev Ben Shimon Halevi – *Kabała. Tradycja wiedzy tajemnej*, wyd. polskie EWO, 1994 r.

CZTERY ŚWIATY

Wdług żydowskiej tradycji mistycznej, byt obejmuje cztery poziomy.

Poziom pierwszy to *atsiluth*, świat emanacji, który zawiera dziesięć sefirot. Mimo że jest to stan najbardziej oczyszczonego istnienia, to od Jedyne-go (AJIN SOF) oddziela go wiele zasłon. Kabaliści mówią o bezimiennej pustej przestrzeni między Bogiem Jedynym, a czteropoziomowym światem.

Poziom drugi to *berijah*, świat ujawnienia. Tutaj potencja dziesięciu sefirot przekłada się na aktualną rzeczywistość pod postacią harmonijnie zorganizowanej subtelnej energii.

Trzeci poziom to *jetsirath*, świat kształtowania, który obejmuje kolejną w hierarchii kategorią subtelnych form.

Poziom czwarty to *asijah*, świat rzeczy widzialnych, w których najstabilniej przejawiają się archetypy ukryte w *atsiluth* (Ryc. 2).

ADAM

Pierwszy archaiczny człowiek (świat *atsiluth*) stworzony w konfiguracji dziesięciu sefirot (podobnie jak my) był Adamem powołanym do życia wcześniej niż ten, o którym

dowiadujemy się z księgi *Genesis*. To Adam Kadmon. Jawi się on jako byt rozpostarty pomiędzy boskością, a materialnością. Posiada wszelkie niezbędne właściwości boskiego odbicia, wolę, intelekt, uczucia i zdolność działania. Istotne jest to, że Adam Kadmon zdaje sobie sprawę z istoty boskości, choć w momencie powołania znajduje się on w stanie „egzystencjalnej nieświadomości”. Tylko poprzez zstąpienie przez wszystkie cztery światy będzie w stanie zrozumieć wszelkie aspekty boskości, rozpoznając w sobie i w świecie obraz boskiego odbicia.

Schematyczny wizerunek Adama Kadmona oparty jest na układzie sefirot. W miarę jak Drzewo Życia rośnie od Korony ku dołowi, Adam Kadmon pojawia się w nim (Ryc.3).

Ponad jego głową znajduje się *Kether* – Korona.

Sefira strony prawej Mądrość – *Hochmah* i sefira strony lewej Rozumienie – *Binah* symbolizują półkule jego mózgu.

Pseudo sefira Wiedza – *Daat* mieści się w miejscu twarzy i krtani.

Sefiry serca *Geburah* – Sprawiedliwość i *Hesed* – Łaska – odpowiednio po lewej i prawej stronie klatki piersiowej.

Centralna sefira *Tifereth* – Jaźń znajduje się w okolicach splotu słonecznego.

Dwie dolne sefiry działania *Hod* i *Netsah* związane są z nogami, a *Jesod* – z narządami płciowymi.

Malchuth – Królestwo leży u jego stóp.

Z boskiego Adama Kadmona został stworzony Adam beriatyczny. Nastąpiło to szóstego dnia kreacji. W trzecim świecie *jetsirath*, świecie formowania, zostaje rozdzielony na dwa aspekty człowieczeństwa – męski i żeński. Wtedy pojawia się wiedza o świecie kreacji i możliwość skosztowania owocu z Drzewa Życia, a w następstwie wygananie w najniższy świat świat materii, gdzie Adam i Ewa otrzymują materialne ciała. Zostaną tu poddani zakazom i nakazom, do momentu, gdy dojrzałość uczyni ich odpowiedzialnymi.

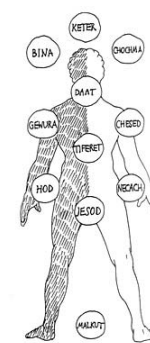
W ten sposób można opisać nasze istnienie na ziemi.

Jak wspominałem na początku – starałem się możliwie krótko i zwięźle nakreślić charakter tej tradycji. Mam świadomość, że „streszczenia” takie nasuwają wiele pytań, mogą nawet wydać się niezrozumiałe. Dlatego sugeruję potraktowanie tego tekstu jako pretekstu do własnych poszukiwań w tym zakresie.

Marcin Regucki

Bibliografia:

1. Z' ev Ben Shimon Halevi – *Kabała. Tradycja wiedzy tajemnej*, wyd. polskie EWO, 1994 r.
2. *Księga Jecirah. Klucz Kabały* – przekład M. Prokopowicz, PICO, Warszawa 1994 r.
3. Scholem Gershom – *Judaizm. Parę głównych pojęć*, Inter esse, Kraków 1991 r.

Ryc. 3. Adam – Z' ev Ben Shimon Halevi – *Kabała. Tradycja wiedzy tajemnej*, wyd. polskie EWO, 1994 r.